

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUNN

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktieföretag

N:r 41 (304)

Fredagen den 13 oktober 1893.

6:te årg.

<p>Prenumerationspris pr år: Idun med Modetidning och kolorerade planscher kr. 9:— Idun m. Modet. utan kol. pl. » 7: 50 Idun ensam » 5:—</p>	<p>Byrå: Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr. (Aftonbladets hus.) Prenumeration sker å alla post- anstalter i riket.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 12—1. Allm. Telef 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerspris 15 öre (lösn:r endast för kompletteringar)</p>	<p>Annonspris: 35 öre pr nonparcellerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp-rad.</p>
---	--	---	--	---

Elsa Borg.

Att kristendomen icke endast är en lära, skön och upphöjd framför hvarje annan, utan något vida mer, ett verkligt, gudomligt lif, med inneboende, oförstörbara krafter, har i alla tider visat sig. Den kristna tron tar alltjämt sitt uttryck i kärleken och kärlekens gärningar, och kärlekens innersta art är ju att uppoffra sig och likt ljuset förtära sig själf, medan det lyser och gläder andra, hvilka det förutan skulle försmäkta i mörkret. Såsom ett lefvande vittnesbörd om denna sanning står den kvinna, hvilkens blida drag i dag möta Iduns läsare.

Hvem har icke hört talas om *Elsa Borg* och hennes arbete bland de fattiga, ett arbete i tro och kärlek, som under sin tysta utveckling från ett ringa frö blifvit ett skuggrikt träd med allt flere grenar, på hvilka små hemlösa fåglar funnit varma, skyddande nästen? Men hvem är då Elsa Borg, och huru har den ensamma kvinnan kunnat få en så omfattan-

de verksamhet, torde mer än en af våra lärarinnor fråga. Några spridda drag ur hennes rika lefnadssaga skola säga oss det.

Elsa Borg föddes 1826 i Rytterne i Västmanland, där hennes far var kyrkoherde. Tidigt förlorade hon båda sina föräldrar och blef efter avslutad skolkurs lärarinna för en halfsysters barn. Den begåfvade unga flickan hängaf sig med iver åt fortsatta studier och sökte därigenom stilla den längtan efter ett okänt »något», som ofta med öfverväldigande makt trängde sig på henne. Med ett sinne öppet för naturen, lyssnade hon begärligt till de många röster som ur denna talade till henne, men icke heller häri fann hon den fullhet hon begärde. Efter mycket famlande och många inre strider uppgick emellertid ljuset af Kristi kunskap för henne. Härmed följde en glädje och lycka, som hon hittills aldrig erfarit, men också en brinnande åstundan att få blifva sina medmänniskor till

I som ropen: »det är ingen,
Ingen själ fördold i tingen,
Allt är stoft, ej mer,»

Dårar, blott till källan stigen,
Sen ert anlete och tigen.
Rodnen, höljen er!

F. M. Franzén.

gagn. Hon såg bland dem så många gå lika otillfredsställda som hon själf länge gått, och hon längtade att få visa dem hän till den källa, som stillat hennes andes törst. Ännu tjugu år skulle hon fost-ras för den egentliga lifsuppgift, hvartill hon var kallad, och dessa tjugu år till-bragte hon till största delen som lära-rinna i och föreståndarinna för en större flickskola.

Den andliga och lekamliga nöden bland hufvudstadens fattigare befolkning kom under vintern 1874—1875 några perso-ner, som ömmade för denna nöd, att tänka på hvad de möjligen kunde göra för att i någon mån lindra den. De hade läst om bibelkvinnomissionen i Englands huf-vudstad och den framgång som krönt densamma, och de frågade sig, om icke något dylikt skulle kunna åstadkommas äfven hos oss, och så bildades en liten förening med syfte att samla medel till underhåll af en bibelkvinna. Ur detta ringa frö är det som *missionen bland Hvita bergen i Stockholm* uppspirat. Oaktadt en ordnad diakonissverksamhet redan länge ägt bestånd och de flesta af hufvudsta-dens församlingar hade sina egna försam-lingsdiakonissor för arbetet bland de fat-tiga, voro dessa krafter dock långt ifrån tillräckliga för de många olika arbetsfält, där de påkallades. Behovet af ett hem för utbildande af s. k. bibelkvinnor, hvil-ka uppgift är ungefär densamma som diakonissans, gjorde sig allt mer kännbart. En man befanns villig att för detta ändamål inköpa och hyresfritt upplåta ett litet hus i en vid denna tid ganska illa känd trakt af Södermalm, nämligen Hvita bergen, där dryckenskap, slagsmål, ja, till och med knifstyng icke voro sällsynta.

Själfva nyårsnatten 1875—1876 kom i full snöstorm ett gående bud med tele-gram till Elsa Borg, som då vistades på landet, att hon kallades till föreståndar-inna för det blifvande hemmet, jämte underrättelse att huset n:r 28 Nya ga-tan, numera 104 Skånegatan, var för ändamålet inköpt. »Denna underrättelse,» skriver hon själf, »emottogs icke utan ganska mycken inre nöd och kamp. Å ena sidan syntes just den omständighe-ten, att ett lämpligt hus i en passande trakt hyresfritt upplåts, tala för saken. Å andra sidan syntes företaget för mån-gen såsom rent af en dårskap.» Själf var hon redan 50 år och hennes hufvud genom mångårigt skolarbete ganska an-gripet. Skulle hon väl våga att utan kapital, endast i förlitande på Gud, börja ett vid den tiden i vårt land så föga för-stådt arbete? Hon vågade det, och hene-s tro har icke kommit på skam, ty på ett underbart sätt har hon ända hitintills fått hvad hon för hvarje dag behöft för underhållet af de många, som sett upp till henne för de dagliga behofvens fyl-lande.

»Främlingen,» har någon sagt, »som på afstånd skådar Södermalms terrassfor-miga höjder och njuter af dess yttre skön-het en vacker sommardag eller ock en

afton, då de otaliga ljuslågorna afspeglas i vattnet nedanför, kan svårligen före-ställa sig all den nöd och allt det elände, som döljer sig där bakom, de laster som frodas i de trånge kyffena och den fat-tigdom, som skriar i de öfverbefolkade husen.»

Här var det som Elsa Borg började sin välsignelsebringande verksamhet. Här var det, som den *bildade* kvinnan, van att röra sig inom helt andra kretsar, slog ned sina bopålar för att lefva bland samhäl-lets parias. Vi blicka med vördnad upp till missionärerna, som gå ut till aflägsna hednaländer för att bringa civilisationens och kristendomens välsignelser till i mör-ker och okunnighet stadda folkslag, men manne det fordras mindre själförsakelse för ett arbete sådant som det bland den sjunkna befolkningen bland Hvita bergen?

Vi hafva sagt, att det var vid nyåret 1876 som kallelsen kom till Elsa Borg att öfvertaga ledningen af detta arbete. Det inköpta huset fick dock icke tillträ-das förrän frampå sommaren och måste då, för att kunna begagnas, undergå en grundlig reparation. Under tiden före-tog den blifvande föreståndarinnan en resa till England för att inhämta åtskilligt af personer, som redan länge öfvat en dylik verksamhet. Först på hösten samma år kunde hon begynna sitt arbete. Det hade från början en tvåfaldig uppgift: att räcka en hjälpsam hand åt nödens och lastens barn, och att fostra kristna kvin-nor för detta arbete. Själf skriver hon i bref till en närstående vän:

»I november 1876 inflyttade vi, jag och den första bibelkvinnan, i bibelkvinnohemmet. Hvad mötte oss här? En tom börs, ett tomt skafferi, en tom vedbod, ofullbordad reparation med murbruk och fukt. Herren pröfvade oss, om vi voro villiga att för *hans* skull byta om lefnadsvanor. Första tiden var ock ganska svår. Det nödvän-diga fattades oss, och hälsan höll på att gifva vika till följd af den ovana dieten. — Om verket icke hade börjat i Herrens namn, hade dessa stöteste-nar varit allt för stora. Dock saknades icke heller uppmuntringar. En af förstlingsgåfvorna skola vi icke glömma. Tre unga flickor, som själfva arbetade för sitt uppehälle, kommo med en korg potatis samt tre kronor i penningar jämte ett litet bibelspråk skrivet för hand: *All eder omsorg kasten på Herren, ty han har omsorg om eder.* En vän bar flere gånger till oss mat de första dagarne. Af en liten syförening erhöilo vi hand-dukar och lakan samt 100 kr i penningar. En tjänarinna erbjöd sig att tjäna utan lön. Det var en stor glädje, då det nya hemmet kunde invigas. Festen varade i två dagar; utom våra personliga vänner, hade vi inbjudit våra grannar: gamla, döfva, halta, en lam gumma drogs nästan med lifsfara på en kälke öfver de hala bergen. Guds ord talades, och traktering saknades ej heller. Alla öfverståndna mödor voro glömda, då vi nu nått det första målet, att få inbjudna våra grannar att höra lifvets ord. Vi ha mycket missionsarbete i tankarna. Om söndagseftermiddagarna har jag en bibelklass för större flickor. Jag ömmar mycket för gesällerna häromkring. De höra aldrig Guds ord, och ingen söker reda på dem. Våra bibel-kvinnor äro flitigt ute på hus- och sjukbesök, de blifva ej ofta afvisade och många fråga, hvarför de ej kommit förr. Många torftigt hem har fått ett förändradt utseende, och många sjuk har funnit lättnad genom deras vänliga ingripande.»

I januari 1877 heter det i ett annat bref från föreståndarinnan:

»O, jag vill ej byta bort dessa Hvita berg mot något annat ställe på jorden! Intet palats kan för mig jämföras med detta halfärdiga hus, där jag ännu ej fått ett eget rum, men här är godt och luft att vara, ty här bor visserligen Gud. Nu i böneveckan ha vi öfverfullt med folk hvarje kväll. Först en klass af mer än 40 ostryga gatpojkar, senare på aftonen folk af alla åldrar. Våra åhö-rare äro just af det slag vi önskat nå, sådana som aldrig besöka någon kyrka. Här ser man en halffull gesäll sitta vid dörren, spottande snus och talande för sig själf tämligen högt, så att han måste tystas ned. Där sitter en kvinna med lättfärdigt uttryck i sitt ansikte, klädd i något mellanting af tücke, kofta eller sjal. Öfver hennes ansikte jaga skyar af blygsel och nöd, afbrytande det vanligen likgiltiga uttrycket. Här sitter vidare en stackars man, bunden sedan flere år i dryckenskapslasten, en stor tyrann för hustru och barn. — Ungefär en tredjedel af dem, som komma till våra möten, bo i uthus eller lusthus utan eldstäder. O, hvil-ken skriande nöd! Vi hafva två eller tre talare hvarje kväll under denna vecka och stundom en särskild för våra vilda ynglingar. Jag betviflar att de kunna vara värre i London, än hvad dessa äro. De utbrista i höga skrattsalvor, göra tvärt emot allt hvad vi säga dem, och då de sjunga, skrika de så, att örhinnorna kunna sprängas. En afton bjödes de på smörgås, och då voro de en smula bättre.»

Det begränsade utrymmet för denna lilla uppsats tillåter oss icke att steg för steg följa den frimodiga arbeterskan på det hårdbrukade arbetsfältet. Ett rikt materiel ligger visserligen för oss, men vi kunna endast i största sammandrag meddela ett och annat om fortgången och utvecklingen af missionsarbetet där-uppe på Söder.

Bibelkvinnohemmets förnämsta uppgift är att utbilda kvinnor för de fattigas och sjukas vård samt spridandet af bibelordet. Många af dessa bibelkvinnor arbeta inom barnhem, räddningshem, sjukhus och sjömanshem, eller ock såsom husbesökare, somliga i hufvudstaden, andra på platser långt aflägsna därifrån, t. ex. i Lappland, på Fyen och Estland, ty hvad som i hög grad utmärker Elsa Borg är en stor vidhjär-tenhet. I sin kärlek och offervillighet skulle hon vara färdig att omfatta hela världen.

Denna kärlek visar sig i de många olika verksamhetsgrenar hon omfattat. Så står t. ex. under bibelkvinnohemmets led-ning ett hem för *fallna kvinnor*, det s. k. *skyddshemmet*. Det bottenlösa elände, i hvilket de s. k. fallna kvinnorna befinna sig, ledde snart tanken hos den varm-hjärtade arbetarinnan bland nödens barn att söka göra något för dem. I början kändes det väl motbjudande för henne att sänka sig ned äfven till dessa och öppna hjärta och hem för dem, men före-dömet af den store Mästare, som kom i världen för att uppsöka de förlorade, trädde så manande fram, att hon kände sig glad att få lyda hans vink äfven här-utinnan, och så öppnades, efter många svå-righeter, hvilka genom tro och ihärdig-het öfvervunnits, också detta nya hem, våren 1879. Oftast har man ansett, att de olyckliga kvinnor, om hvilka här är fråga, omöjligt kunna upprättas, men skyddshemmet bland Hvita bergen har bevisat motsatsen.

Nya föremål för Elsa Borgs kärleks-

verksamhet blefvo snart de arma vanvårdade barnen i nödens och lastens nästen. Att bibelkvinnorna vid sina besök i dessa ofta påträffade barn i den ömkligaste belägenhet, förstår hvar och en, som något blickat in i en stor stads mysterier. Så hände sig en dag, att en af bibelkvinnorna återvände till hemmet med en liten flicka på armen, om hvilken hon berättade följande. Den lilla hade visserligen, ovanligt nog, en känd fader, men denne var en notorisk drinkare. Modern stod vid ett »stånd» med bakelser, och där bodde familjen sommartiden äfven om nätterna. Den lilla flickan hade på våren vrickat sin fot, men ändå slunkit omkring med den hela sommaren, tills hon på hösten åter vrickade den och blef liggande i svåra plågor i det lilla ståndet. Då den berusade fadern en afton kom hem mycket oreglerig och illa sparkade den lilla, blef nöden rätt stor. I detta läge hade nu bibelkvinnan funnit barnet och med moderns samtycke fört det med sig hem, där öm vård genast ägnades den lilla, som snart blef hemmets älskling.

En annan dag påträffades en liten tvåårig flicka, som frös och svalt och såg så ömklig ut, att den besökande bibelkvinnan icke fann annan utväg än att föra äfven henne till hemmet, som på detta sätt måste inrymma det ena värnlösa barnet efter det andra. Detta väckte i föreståndarinnans hjärta tanken på ett barnhem. Hon framlade äfven detta behof för den himmelske barnavän, som ömmar för de små, och han gaf henne också nu hvad hon begärde.

Ett litet hus fanns på samma tomt som skyddshemmet. Den välvillige värden erbjöd sig att upplåta det till barnhem, och vid nyåret 1881 stod det lilla huset i ordning och möbler till detsamma kommo såsom gåfvor från skilda håll, bland dessa, till stor glädje för de små, till och med ett dockskåp. I ett bref från denna tid skriver föreståndarinnan:

»En dag, nära jul, kom en af våra vänner beklagande, att hon hela dagen sökt plats för en liten ettårig flicka, som skulle utskrifvas från sjukhuset och hvilken, förnekad af sin onaturliga moder, icke hade någon i världen, som frågade efter sig. Vi emottogo barnet såsom en dyrbar julklapp. En annan liten sjuk, öfvergifven stackare, utsvulten, full af smuts och ohyra, bars en dag hem af en af våra bibelkvinnor. En afton kom en kvinna, hemfallen åt dryckenskapslasten, med sin lilla flicka, modern var utkörd från sitt usla tillhåll och hade ingen tillflykt för sitt barn. Sedan vi tagit reda på förhållandena, fanns intet annat råd än att taga barnet om hand, taga fram badbaljan och låna kläder från barnhemmet, tills vi hunno sy nya. Sådana fall upprepades, tills utrymmet var så till trängsel upptaget, att ett par barn lågo på golfvet i vårt lilla mottagningsrum, och vi kunde ej annat än af hjärtat bedja om ännu ett nytt barnhem.»

Strax därpå kom med posten från Göteborg ett bref innehållande 20 kronor med påskrift: *Grundplåt till barnhemmet n.r. 2.*

Så snart det blef känt, att Elsa Borg tänkte på upprättandet af ännu ett barnhem, kommo gåfvor från många håll, och i oktober 1884 kunde detta nya barnhem öppnas.

Arma, vanvårdade barn kommo emellertid alltjämt i de tjänande bibelkvinnornas väg, och sålunda uppstod behof af ett tredje barnhem. Grundplåten härtill kom hösten 1885 i ett bref, innehållande 100 kr. med på-

skrift: »Vår sons lifränta, till barnhemmet n:r 3 vid Hvita bergen.» Förstlingen i detta hem var en liten flicka, hvars moder tio särskilda gånger varit insatt i fängelse, sista gången för det hon i berusadt tillstånd bitit en granne.

I en liten bok kallad: »Återblick på femton års missionsarbete bland Hvita bergen i Stockholm» har Elsa Borg meddelat många drag ur denna underbara missionshistoria, och vi uppmana dem, som önska en närmare inblick i densamma, att förskaffa sig den lilla boken. Hon omtalar däri, att äfven barnhemmet n:r 4 kommit till stånd, och vi kunna tillägga, att sedan boken trycktes 1891, har barnhemmens antal ytterligare ökat med tvänne nya, så att de nu utgöras af icke mindre än *sju*, hvardera inneslutande omkring 20 barn.

Genom kronprinsessan af Danmarks försorg har ett arbetsfält för Elsa Borg öppnats bland de svenska flickor, som under somrarna arbeta vid sockerfabrikerna på de danska öarna. Deras antal är ganska stort, och endast på Laaland uppgick det under sommaren 1886 till icke mindre än 1,400. Som sedligheten bland dem stod på en mycket låg ståndpunkt, insåg man allmänt, att något behöfde göras för dem. »Det var ock med glädje», säger Elsa Borg, »som vi fingo hörsamma kallelsen att komma dem till hjälp.» En bepröfvad bibelkvinna har sedan hvarje sommar verkat bland dessa våra landsmaninnor. Sommaren 1891 utsändes ännu en, som begärdes och underhålls af inre missionen i Danmark.

Till slut må vi ock nämna, att Elsa Borg begynt en *svensk kvinnomission i Nordafrika*, till hvilken från hennes hem utgått flere kvinnor. Och härmed hafva vi kastat en kort öfverblick öfver den verksamhet, åt hvilken hon ägnat sitt lif. Och fråga vi efter den innersta drifkraften till ett så försakande och tråget arbete, så skall hon själf vara den första att med ödmjukt sinne och med glädje-strålade blick utbrista: »*Kristi kärlek tvingar oss så!*» Det är denna kärlek, utgjuten i ett svagt människohjärta, som gör, att den åldriga arbeterskan icke tröttnar, utan dag från dag med samma vilighet offerar kropps- och själskrafter i den lidande mänsklighetens tjänst, särskildt angelägen att gifva Herren äran för allt!

Den prägel af frid, som vid allt detta ligger utbredd öfver hela hennes personlighet, säger oss, att hon nu funnit en lycka, som hennes mest glänsande ungdomsdrömmar icke ens kunnat förespegla henne, på samma gång den ovillkorligt erinrar oss om den vise Salomos ord: »*Har Gud åt någon gifvit att vara glad i sitt arbete, så är det en Guds gåfva.*»

L. S.

Konvalescent.

»*Mitt kära barn, din kind är röd och het ännu af feberglöd, och bak din mörka ögonfrans jag stråla ser en sällsam glans.*

Din lilla, hvita, magra hand är kall som is och varm ibland. Ack, lyd mig, gå till sängs igen, ty du har långt till hälsan än!»

»*Min ömma moder, frisk jag är. Nej, stanna vid min sida här, dig sätt bredvid på stolens karm och linda kring min hals din arm!*

Den glans du ser i min pupill är endast hoppet orsak till, och purpurn, som gjort kinden röd, han är min hälsas morgonglöd.

En natt, när jag i dvala låg, en ängel vid min bädd jag såg; han kom uti vårt låga hus från rynder blå med himmelskt ljus.

Vid hufvudgården sjönk han ned och hviskade: »Jag tar dig med uppå mitt starka vingepar till dina syskon och din far.»

Jag re'n begynt min himmelsfärd... Då grät du vid min hufvudgård en smärtans tår, så het och stor, som blott kan gråtas af en mor.

Den hvita ängeln skyggt jag bad: Ej röfva stammens sista blad! Min mor i världen har blott mig till stöd på mödans tunga stig.

Jag svindlande i djupet föll. När lif jag fick, din hand jag höll. Att ängeln hört mig, jag förstod och kände hälsan i mitt blod.

Fastän min hand ännu är svag, den skall bli stark som din en dag, och då din ålderdom är när, jag stöder dig, o moder kär!»

Ernst Högman.

Ur George Eliots dagbok.

— — Hvad jag skulle önska såsom ett resultat af en högre uppfostran för kvinnor — ett resultat, som kommer att gå fram öfver min graf — är att de måtte inse, hvilken myckenhet af underordnad socialt arbete, som behöfde göras af kvinnor, och som nu antingen inte alls blir gjordt, eller uselt gjordt. Intet godt kan vinnas vare sig för kvinnorna eller någon klass af manliga dödliga, så länge båda äflas om det högsta slag af arbete, som snarare borde hållas i helgd, såsom något hvilket blott få kunna göra väl. Jag tror, och jag hoppas, att det måtte visa sig, att en grundligare uppfostran kommer att göra slut på våra afskyvärdt lumpna föreställningar om arbete och sysselsättningar och att utbreda det sanna evangelium, att den största skammen är att förrätta ett arbete, hvartill man är oduglig. — —

Små tölpar och "enfants terribles".

Det finns ett slags andligt förkrympta barn, som meddela ett ytterst pinsamt intryck. De hafva tölpig och besvärade fasoner, de kunna knappt gå öfver golfvet, då någon ser dem, utan att trampa sig själfva på tårna, och då en främmande tilltalar dem, sticka de fingret i munnen och vända rodnande bort ansiktet — allt hvad de säga eller företaga uttrycker liksom en ängslig bön om tillgift för hvad som möjligen kommer att gå på tok.

Man affärdar i allmänhet företeelsen med några anmärkningar om »naturlig blyghet», »skygghet» eller rent af »dumhet». En enda blick, ett enda besök i den lilles hem skulle dock gifva en annan och riktigare förklaring öfver denna »bondblyghet» och »tafatthet». Barnasinet är öppet, gladt och fritt, mottagligt för hvarje intryck, och i allmänhet det mest bildbara material, man kan tänka sig — bildbart till godt och ondt. I det fall, som nu påpekas, ha dess ljusa drag förmörkats af en förvänd uppfostringsmetod, förvridits och missbildats; den tölptaktigt tafatta hållningen är icke något medfödt, utan något uppammadt.

I gossens hem gnatas och grälas på honom dagen lång. »Se bara, hur du nu grisar till dag!» utbrister modern för att i nästa ögonblick slänga till honom ett snäsigt: »stå inte och häng så där, det ser så illa ut!» När han råkar skrapa med en stol, heter det med riktig förtvifan: »du tar då rent lifvet af mig med allt ditt buller och bång — kan du då inte lyfta på stolen?» — »Skrik inte, då du talar, har jag sagt dig väl tusen gånger — se, nu spiller han ner nya jackan — åh, hvad skall man taga sig till med detta barn!» Och så låter det i ett kör, utan uppehåll, ända tills gossen är alldeles förbryllad och omöjligare än någonsin.

Modern klagar: »Jag tycker ändå, att jag är så sträng som möjligt mot barnen, men fastän jag predikar hela dagen för dem, får jag ändå inte folk af dem!»

Naturligtvis just därför och icke fastän! Tillsägelseorna förlora antingen i kraft eller kollra bort, om de i ändlösa variationer upprepas. Den stackars gossen, som får höra sin dom, står där med skygg min och biter sig i naglarne och vet till sist knappt, på hvilken fot han skall stå för att vara till lags enligt alla de förhållningsregler, som likt en bisvärm surra om i hans hufvud. När han sedan kommer bort bland främmande, begär han af idel rädsla dumhet på dumhet. Barndomens intryck bibehålla sig med underlig seghet; den missbildande uppfostran, han fått, kastar, så att säga, sin djupa slagskugga långt fram öfver hans kommande lif och är ytterst orsaken till den osäkerhet och det vankelmod, som framdeles besvara honom i allt hans görande och låtande, i umgänge och praktiska värf.

Verka tölparne bland de små obehagligt, är detta knappast mindre fallet med deras andliga antipoder, de framfusiga, bland hvilka de s. k. *enfants terribles* intaga ett bemärkt rum.

Att »små krukor också ha öron», borde de äldre alltid hålla framför sin eftertanke som en gyllene regel i all uppfostran. Barnen böra noggrant afhållas från att åhöra sam-

tal, af hvilka de ej ha något att lära, eller hvilka de ej böra förstå.

Ville man i minnet försätta sig till sin egen barndom, skulle man ur sin personliga erfarenhet lätt erinra sig många tillfällen, då man helt obehörigt kom att lyssna till vuxna personers tankeutbyten och vid en varnande åtbörd af den ene hörde den andra svara: »åh, det är inte farligt, inte förstår barnet det där!» Just dessa ord stegrade nyfikenheten och äggade till en uppmärksamhet, som för att göras mindre synlig insvepte sig i förklädningen af en raffineradt väl spelad likgiltighet — allt under det barnaörat med spändt intresse lyssnade till hvad det ej borde få höra. Den förbjudna fruktens begärlighet!

Vid lägligt eller kanske rättare sagdt vid allra olägligaste tillfälle laddades sedan den uppfångade hemligheten ut och stälde till en hel hop förargelse och spektakel — men, måhända värst af allt, gaf stundom också anledning till hejdlös munterhet. Värst af allt, säger jag, ty härigenom fick barnet en dess fåfånga smickrande, i hög grad farlig uppmaning till nya iakttagelser och själfsvåldiga anmärkningar.

Jag minns från min egen barndom, huru jag en gång i smyg bevittnade ett elakt skämt öfver en frånvarande dam — löständer. Jag hade just då fällt min första tand och kom sedermera att midt i ett samkväm af äldre göra en jämförelse mellan hennes och min tuggapparat.

»Vet tant,» sade jag illparigt, »nu börjar jag också på att få löständer!»

Impromptu ansågs visst ofantligt roligt, ty det gjorde stormande lycka, och mest af alla tror jag tanten skrattade. Följden här af blef, att min djärfhet slog öfver i ett pojkestreck. Nästa gång uppträdde jag med ett sådant där tandgarnity af ett afvigvänt, sönderklippt apelsinskal samt härmade med infam likhet tantens tugg rörelser. Men nu blef det smållfikon. Hvarför icke hellre från första början en lugn, men bestämd tillrättavisning öfver det opassande i min häntydning?

Man känner historien om herr X:s näsa, hon som var så löjligt liten.

»Mamma har sagt,» utbrister en parffel med vidöppen undran stirrande på herr X., »att jag inte får tala om farbrors näsa, men jag tycker alldeles som pappa, att farbror inte har någon näsa alls!»

Det fattas blott, att vid ett dylikt infall alla draga på munnen, att i den lille kvickhetsmakarens närvaro historien sedermera upprepas som ett dråpligt prof på tidig mognad och därtill kommenteras med sådana uttryck som: »ja, den skälmen, han är inte god att tas med — kan man tänka sig, en gång så t. ex. . .» och nu kommer en ny historiet om hans munvighet, hvarvid hans lilla hjärta sväller af kittlad fåfånga — då skall snart den näsvisse, elake och illmarige slyngel vara färdig, som genom att omsätta sina idéer i okynniga upptåg bereder föräldrar och lärare otaliga ledsamheter, kommer från skolan med nedsatta sedebetyg och framdeles i lifvet genom sin impertinens förskaffa sig mest ovänner.

Till alla uppfostrare bör denna maning allvarligen ställas: gif noga akt på barnet, på hvarje yttring af dess själslif, dess tankar, infall, nycker och egenheter, ty sådant barnet är, sådan blir en gång mannen och kvinnan.

Erny.

«Iduns julklappsbasar»

kommer äfven i år att öppnas, som vi hoppas till alla våra läsarinners huggnad och nytta. De närmast föregående åren har intresset för »basaren» visat sig mycket lifligt, och vi äro öfvertygade, att det ej skall stå efter i år.

I detta syfte anordnar nu redaktionen

en pristäfling

för korta uppsatser, angifvande och beskrifvande nya, vackra julklappshand- arbeten,

hvarvid den bästa kommer att tilldelas ett pris af 25 kronor. Beskrifningarna, hvilka endast böra upptaga mindre bekanta och nya handarbeten, nedskrifvas kortfattadt och lättbegripligt på blott en sida af papperet. Redaktionen förbehåller sig rätt att äfven meddela de bättre af de ej prisbelönade beskrifningarna och uttalar som sin varma förhoppning, att ingen af våra läsarinnor, som kan ha något att meddela, undandrager sig detta. Emellertid vilja vi särskildt framhålla, att några få verkligt originella och trefliga beskrifningar, lämpade att tillverkas af olika medlemmar inom familjen, äldre som yngre, döttrar som söner, och af värde som gåfvor för olika åldrar och kön — att en så utvald och sorterad beskrifning äger större värde än någon aldrig så rikhaltig samling af kritiklöst hopfördt likt och olikt i många tiotal nummer.

Men hvad som göres, bör göras fort! Annars kommer det hela för sent. Inom denna månads utgång måste alltså alla i täfningen deltagande skrifter vara till Redaktionen insända.

Nisse.

En bild ur »konstnärslifvet»

af

Ernst Lundquist.

(Slut fr. föreg. n.r.)

»Håll honom! Håll honom!» ropade fröken Rosalba, kiknande af skratt. De bägge lekande ungdomarnas uppsuppenhet smittade nu också Elsa, och hon sprang efter Nisse för att få tag i hans horn. Då det ändtligen lyckades henne och bocken stod stilla ett ögonblick, kastade sig den lilla skånskan grensle upp på hans rygg, och så bar det af med dem i den vildaste fart rundt omkring hagen.

»Adjö! Nu far jag till Blåkulla!»

Ett helt hvarf lyckades hon hålla sig fast, men bäst det var, låg hon där med ett par smala svarta ben i vädret, medan Nisse fortsatte sin cirkusgaloppad.

»Stötte ni er?» ropade Elsa.

»Nej, inte alls, jag bara skrattar mig alldeles fördärfvad,» stönade hon, i det hon flög upp från marken, elastisk som en guttaperkaboll, och satte efter Nisse igen. »Nu är det er tur att rida! Jag skall fånga ridhåsten, jag!»

Att hinna upp honom var dock ingen lätt sak; slutligen hittade hon på att genskjuta

honom, och där stod han nu, fasthållen vid hornen och skälfvande af ysterhet.

»Han orkar aldrig med mig,» sade Elsa halft frågande; hon ville så rysligt gärna.

»Prat, ni är inte tyngre ni än jag!»

Och där satt den lilla kyrkoherdefruen nu, på fruntimmersmaner likväl, med båggen benen åt en sida, och tog ett duktigt tag i Nisses långa, gråa ragg och så — framåt! Det aflopp naturligtvis ej utan ett par kullerbyttor, men hvad gjorde det, gräset var så mjukt, och Nisse bar henne så lätt, som om hon ej haft någon tyngd alls. Det var förtjusande roligt: Elsa hade aldrig förr ridit på något slags djur, det kändes, som om hon flög. Fröken Rosalba sprang efter och skrattade som en liten afgrundsande, och Elsa stämde in med sitt barnsliga, klingande skratt, och i samma ögonblick låg hon där raklång på marken, och Nisse stod bredvid och buffade henne oupphörligt med pannan, och hon skrattade så öfvergifvet och hejdlöst, att hon ej kunde resa sig på en lång stund.

Men nu skulle de valsa också! Det var Elsas idé; hon hade blifvit ännu vildare än den andra. Att få upp Nisse på bakbenen var ingen konst, och sedan slog hon armarna om honom och drog honom med sig, sjungande på en gammal vals, medan fröken Rosalba kastade sig ner på marken och skrattade, så att tårarne runno, hon måste stödja emot med båda händerna för att ej ramla omkull af skratt.

»Rosalba!» ropade Elsa. »Han tar mig om lifvet... ser du inte, att han tar mig om lifvet! — Aj, nu trampar han mig på tårna!»

Hon släppte sin kavaljer, och denne var tydligen ej road af att valsa, ty så fort han blef lös, kilade han genast undan i ett hörn, och där stod han i försvarsställning och sneglade på Elsa med en min af komisk förlägenhet.

De muntra upptågen i inhägnaden skulle säkerligen ha fortsatts ännu längre, om ej Elsa plötsligt upptäckt en liten glödande punkt i det öppna sängkammarfönstret där uppe mellan almarnas mörka löfmassor. Det var Haralds cigarett. Hon blef hastigt lugnare och började släta på sin klädning, och nu märkte hon, att hon nyss hade kallat den främmande flickan du.

»Åh, hvad man kan vara tokig!» sade hon, ännu helt andfädd. »Fröken är ju en riktig liten vildbasare.»

»Fruen ger då inte efter, tycker jag,» svarade den andra. »Ha vi inte haft roligt kanske? Det är som ordspråket säger: Lika barn leka bäst.»

Elsa blef i en hast helt allvarsam och stel och kämpade för att återfå sin förlorade värdighet. Och i nästa minut lämnade de inhägnaden, dock först sedan fröken Rosalba slagit armarna om Nisses hals och sagt honom god natt och gifvit honom tre duktiga smällkyssar mellan hornen.

De skildes utanför gästrummets dörr, och Elsas »godnatt, sof godt!» lät nästan ceremoniöst. Och så gingo de till hvila, upphettade, rufsiga i håret och mörbultade i alla leder — både den utmärkta sängkonstnärinnan och kyrkoherdefruen med den stora värdigheten.

* * *

Följande morgon på slaget åtta anlände herr Sophus Halvorsen. Fru Arnborg tog emot honom på verandan, söndagsklädd och korrekt; fröken Rosalba var inte riktigt färdig än, förklarade hon. Konversationen mellan henne och

den danske musikern gick trögt. Han berättade, att han föregående kväll lyckats få ett utmärkt logis till jämförelsevis moderat pris i en större bondgård, och om det var sant, så var det i alla fall högst märkvärdigt, att han hade höfrö och strån både i håret och bak på rocken.

Han satt hela tiden med ett uttryck af spänd väntan i sitt gråbleka, orakade ansikte: det trängde sådana ljufviga dofter af uppstekt pannkaka ut från köket. I obehagade ögonblick sträckte han ut sin långa, knotiga hals och sneglade inåt, där han trodde matsalen var belägen. Äntligen kom fröken Rosalba ner; hon hade varit sysselsatt med att laga en stor refva i sin svarta klädningskjol, som varit i för nära beröring med Nisses horn i går kväll. Kyrkoherden var fortfarande osynlig.

Det spända uttrycket i gitarrvirtuosens ansikte slätades bort, då fru Arnborg bad honom frukostera med dem. En sådan aptit, du milde Gud, då han väl kom till bordet! Hvar hans rofgirigt utsträckta gaffel for fram, blef det sköfving och ödeläggelse, och endast det tomma intet blef kvar på tallrikarna. Medan han åt med ett slamrande ljud af de stora, taktfast arbetande käkarna, pratade han oupphörligt, för att afleda uppmärksamheten, om den odödlige Mozart, om kontrapunktens heliga mysterier, om konstnärens sublimes kall, men mest om sin gitarr, som han påstod vara ett underverk af gammal italiensk instrumentmakarkonst, signeradt Tommaso Rocca, Cremona 1791. Han hade varit ljuden 2000 kronor för den, men han sålde den icke för ett kungarrike, den skulle följa honom i grafven.

Nu stod skjutsen utanför dörren, och efter några tämligen kortfattade tacksägelser steg konstnärsparet upp i vagnen, som rullade ut från gården med dem och med den lilla matkorg Elsa smusslat in under sätet.

Där stod nu den unga prästfrun på verandan och såg efter de bortfarande. Hon kände sig helt vemodig till sinnes, då hon tänkte på, hvilka öden de där båggen underliga figurerna nu rullade till mötes. Hon visste inte, hur det kom sig, men denna Rosalba Dea Marina lämnade efter sig hos henne liksom en stämning af saknad, nästan af tacksamhet. Hon hade varit som en solglimt af barnslig glädje midt i pliktens och allvarets gråa enahanda...

Elsa gick upp för att läsa morgonbönen tillsammans med Harald, innan de gingo till kyrkan. Midt i trappan stannade hon plötsligt, som om hon fått en stöt i bröstet. Det där väckande, stärkande allvarsordet, som Harald bedt henne ge den unga sångerskan med till väggkost... det hade hon alldeles glömt i går kväll under lekens hetta!

Hon stod stilla en stund, litet röd af blygsel; men så rätade hon upp sig... nej, hon ångrade inte kvällen i går! Hon var ju bara tjugu år, det hade varit så skönt att få skaka värdigheten af sig en kort minut... och det där ute i Nisses hage, det hade ändå varit det roligaste hon haft sedan hon blef gift!

För äktenskapskandidater.

I.

*Säg du henne blott i festlig skrud —
Hur mycket det värmdes ditt hjärta och —
Tag henne icke till din brud,
Förrän du sett hennes morgonrock.*

II.

*Om många vackra ord han dig bär,
Må vara, o flicka, han håller dig kär;
Dock tro honom icke, om du får röna,
Att han talar illa om andra sköna.*

III.

*Tycks hans tro ej säker vara,
Ej skäl att sörja till döds för det:
Förrän han så dig sitta lät,
Låt hellre du honom fara.*

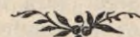
IV.

*Din älskling skriver dig dikter till,
Stor glädje gör det dig, flicka lill;
Dock ligger tyvärr ett tvifvel nära:
Äro du eller dikterna honom kära?*

V.

*Om hon ej blidare blir än förr,
När du hvissar smicker vid örats dörr,
Och icke oblid, ifall du steg
På hennes släp, som låg i din väg,
Då må du henne till hustru ta',
Om så hon därtill kan koka bra.*

Albert Roderich.

En svensk osed.

Några ekonomiska funderingar.

Af

Ellen Bergström.

*John Randolph reste sig i amerikanska senaten och utropade med hög röst och under lifliga åtbörder:
»Mr Chairman, jag har funnit de vises sten, som förvandlar allt till guld, den heter: Betala kontant.»
(de Witt Tallmage.)*

Krediten är en form af tron, denna makt, som stöder hvarvett människolif såväl som samhällslifvet. Krediten kommer med kulturen eller med ett mera utbildadt själs-lif. »Vilden» förstår sig ej på annat än att omedelbart byta: i samma ögonblick lämnar han ifrån sig sin mussla eller dylikt och mottager för den några glaspärlor. Det är — så vidt vi kunna se — icke möjligt att reda sig den förutan i vårt närvarande, om ens i något tänkbart civiliseradt samhälle. Krediten är ett godt, som vi böra uppskatta till dess fulla värde. Men tillika är den en mycket känslig sak, som lik mimosan spritter till för hvar grof beröring, eller, än mera, den liknar ett elektriskt batteri, som gifver farliga stötar åt den, som ovarligt handskas därmed, och såsom allt godt kan den missbrukas. Lika nödvändig som krediten är för allt samhällslif, lika olycksbringande är missbruket af den — därpå har man dagligen sorgliga bevis. Här är det emellertid endast vår afsikt att påpeka ett af dem: den i vårt land, efter hvad som blifvit sagdt, mer än i något annat rådande oseden att »taga på räkning». Då denna osed är orsak till många ekonomiska obestånd och för vårt folk i dess helhet kan betecknas som en verklig samhällsskada, är det på tiden att allt flere röster höjas mot den. Ja, godt vore, om den allmänna opinionen satte sitt mäktiga ogillande mot den.

En egenhet hos oss människor är, att vi liksom kela med oss själfva den dag som är, men äro hårda, ja grymma mot oss i en kommande dag. Man skulle kunna uttrycka det så: att jag i juni är efterlåten mot mig själf, men allt annat än efterlåten mot mig i september. För att jag i dag skall hafva det godt och bekvämt, bereder jag mig bistra dagar en tid efteråt. »Jag uppskjuter allvarsamma saker till i morgon.» Nu vill jag

En god kopp kaffe.

Det bästa, billigaste och helsosammaste kaffe är vårt ängrostade och malda **Hushållskaffe** a

Stockholms Kaffe-Aktiebolag

vara ledig, *nu* vill jag hvila på min soffa, *nu* vill jag smörja kråset, *nu* vill jag kläda mig modernt; *då* får jag genomgå de besvärliga räkenskaperna, *då* läsa den svåra boken, *då* knappa in på staten, *då* nöta ut de gammalmodiga kläderna, *då* betala skulderna. Bedrägliga villa? Jag är *då* lika bekväm, lika njutningslysten, lika fåfång. Lika? Nej mera, ty jag har vant mig vid njutningar och maklighet, och framför allt, min vilja, som borde häradas, har blifvit försvagad, hon som stärktes af försakelsens grofva bröd, har blifvit föryekligad af vällefnadens honungskaka.

Just denna egenhet hos oss är det, som utgör förutsättningen för bruket att »taga på räkning», medan detta å andra sidan lägger hyende under vår benägenhet att vilja för det närvarande lefva godt och skona oss.

Ruinerande våga vi kalla detta bruk, då det går öfver vissa tränga gränser, och i det följande skola vi söka visa, huru det fördyrar lefnadskostnaderna för oss, inleder oss i frestelse att lefva öfver våra tillgångar, i det vi dels köpa sådant vi kunde undvara, dels sådant vi ej med säkerhet veta oss kunna betala, beröfvar oss vårt oberoende och slutligen, ej sällan, förslappar hederskänslan.

När man tager på räkning, måste man naturligtvis betala högsta priset för varan; den tanken tränger sig naturligt nog på säljaren: jag får måhända vänta länge på pengarna och måste godtgöra mig därför; i alla händelser löper han någon risk, hvilken ju måste uppvägas på något sätt; han kan äfven höra till dem, som »hugga för sig». Det vore ett gyckel, ja en oförsynthet att söka tvinga ned priset; man får vara tacksam att utan penningar komma i besittning af det önskade. Öfverstiger tiden för betalningen tre månader, tillkommer merändels ränta, och på sådant sätt kan det börja växa suällt. Det går i alldeles motsatt riktning, mot då man lyckas få in några besparingar i en bank. Man tager under sådana förhållanden gärna litet dyrare varor än man kunde låta sig nöja med, kanske också litet mera än man verkligen behöfver, hvilket icke blifver fallet, då man har en bestämd summa i portmonnän, öfver hvilken man ej får gå. Det säges, att pantlåneinrättningar äro en hjälp för de fattiga. Männe de ej i grund och botten göra dem ändå fattigare? Och männe det ej förhåller sig på samma sätt med den kredit, hvaraf man begagnar sig å matvaror, kläder, möbler o. a. m.? Den kan tyckas vara en hjälp för tillfället, men i längden utarmar den helt visst. Och för den fattigare befolkningen, framför allt på landet, innebär den stora vådor. Om »öfverklassen» gör sig skylig till missbruk i detta afseende, syndar den vetande och bär själf ansvaret, men icke så allmogen på sin naiva ståndpunkt. Den förhåller sig helt och hållet som oförståndiga barn både till det kram, som lyser den i ögonen i alla dessa bodar, som uppstå öfverallt på landsbygden, och till den kredit som erbjudes. Det är något nytt och okänt som lockar, den förstår ej faran, som lurar bakom, den förstår ej att beräkna; de kunna — dessa torpare eller statgummor — kanske knappt tydligt läsa sin räkning, ännu mindre skriva upp och hålla reda på hvad de taga. Och så sjuuka de ned i djupare och djupare fattigdom!

Från en skogstrakt i mellersta Sverige har den, som skrifer detta, någon erfarenhet om kreditssystemets lockelse, missbruk och ogynnsamma inverkan. Trakten hade icke förut

varit lyckliggjord med någon handelsbod. En sådan uppsattes af en ung, välvillig man, som likväl tycktes sakna försiktighetens viktiga egenskap. Det slog bra till; men sedan man upptäckt, att man icke vid köp behöfde med det samma »slänga penningarna på disken», blef omsättningen rent af förvånande stor. Silltunnorna ströko, kaffe dracks i alla stugor, och barnen rumlade på karameller. Men tiden gick, och hvad som blifvit »kritsadt» skulle betalas. Penningarna inflöto lika långsamt, som varorna fort gått ut; ännu inflo to blott bråkdelar af dem, ännu uteblefvo de alldeles. En dag infann sig ett ombud för den unge mannens förlagsgivare; för kredit sattes stopp, och räfst började med de skyldige. Det hade visserligen icke varit den i det hela rättrådiga befolkningens afsikt att tillnarra sig något af den lättrogne unge mannen. Felet låg i bristande ekonomisk kultur, om vi så få uttrycka oss, man ägde icke motståndskraft mot kreditens tjuuning, man hoppades kanske på ett obestämdt något, och — kommer dag, kommer rådt.

Det ligger i allmänhet en lockelse i att liksom få något gratis eller åtminstone tills vidare gratis. Man skickar blott ned en rekvizitionslista i kryddboden — efter en liten stund står i köket ett bud med alla möjliga goda saker.

Man vill fara ut och åka — antingen är det ett förträffligt före eller ett härligt våräder — man säger till hos hyrkusken om ett åkdon. Efter en kvart kyr» det fram. Man spelar rik utan penningar!

Familjen vill »se sina vänner», och frun behöfver blott telefonera, så skicka sockerbaggare, slaktare och blomsterhandlare hem det bästa, hon kan önska. Herrn i huset går själf i förbigående in till vinhandlaren och bestämmer hvilka viner, som skola sändas hem. Och dagen efter säger frun med en gäspuing:

»Vår supé, den var ju fin,
På bästa sätt allt arrangeradt,
Väl ekläreradt,
Superbt serveradt.»

Hvartill, som vi minnas från fru Lenngren, svara orden:

»Och huset rätt nu ruineradt.»

Hela festen hade kanske blifvit inställd, om ej krediten funnits. Att lysa med lånta fjädrar, brukar ju i allmänhet anses som klen ära. Hvarför tänker man icke så äfven i ett fall som detta?

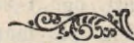
Herrskapet har hälsat på hos bekanta. De hade mattor och dörrförhängen af smyrnaväfnad, »vieux saxe» och venetianska speglar etc., etc. Hemkomna finna våra vänner sitt eget enkla hem fult och tarfigt, och redan samma dag börja funderingar på, huru det skall kunna omskapas i likhet med det, som väckt deras afund. Detta olyckliga begär att hafva som andra, hvilket blifver så mången svag och osjälfständig människas fall, understödes af den svenska villigheten att lämna kredit. En egenskap hos köpmannen, hvars fränsida måhända heter »våga vinna, våga tappa». Det finnes ju knappt något, man ej kan få på räkning, afbetalning eller hur det nu kallas, blott man är något så när väl känd. Inom kort ser hemmet ut, som man önskar, men männe ej, när den obetalade lyxen flyttar in, trefnad och lugn flytta ut?

Solen strålar åter öfver våra bygder. Strax gripes man af ett litet »våraseri»: den unge mannen gör en afstickare till skraddaren och

låter »adonisera sig», och fruar och fröknar kunna knappt sofva om nätterna för tankar på de nya toaletter, som hägra för deras fantasi, och af grubbel öfver, huru de skola kunna få dem. Ja, det blifver väl till sist ingen annan utväg än att taga på räkning. Penningar har man icke nu, men i höst får man väl skaffa på något sätt. Om åtta dagar får den unge sprätten hem en *fin de siècle*-kostym, som artigt aflämnas i tamburen; och bittida och sent ringa bud med hattaskar och kartonger till hemmets kvinnliga medlemmar. Penningar begäras ej.

Det går ty värr så sorgligt lätt att få kredit, men detta obetänksamma sätt att begagna sig däraf är just rätta sättet att komma »under isen».

(Forts.)

Ur notisboken.

Utmärkelse åt svensk målarinna. Fröken *Ava Lagercrantz*, dotter af vice amiral Lagercrantz, har af Académie contemporaine i Paris erhållit en medalj af 2:dra klassen och ett diplom för en af henne målad pastell, »Rêverie», hvilken målning senast varit utställd i Havre.

*

De bortgångnas minne. Eugeniahemmet har såsom gåfva af d:r W. Svedbom mottagit en byst af hans aflidna moder, fru Fredrika Linnell, mångårig vice ordförande i sällskapets styrelse. Bysten, i och för sig ett konstverk, utförd af prof. J. Börjeson, pryder nu styrelserummet ute å hemmet, där redan förut en bild af prinsessan Eugenie förvarar minnet af hemmets grundläggarinna.

*

Vår framstående landsmaninna, fröken *Hildegard Werner*, hvilens porträtt Idun för ej så länge sedan bringade sina läsarinna, har af konung Oskar dekorerats med medaljen *litteris et artibus* för sin musikaliska och journalistiska verksamhet i England, där hon gör det svenska namnet stor heder.

*

Kvinnogymnastik. Kvinnliga gymnastiksällskapets öfningar för unga, arbetande kvinnor, hvilka företrädesvis afse att motverka det skadliga inflytande, som ett ensidigt eller stillasittande arbete vid symaskinen, boddissen, telefonen, pulpeten, katedern m. m. utöfvar på kroppens alla förrättningar, ha nu börjat å Gymnastiska centralinstitutet härstädes.

Det är högeligen önskvärdt, att de unga kvinnorna begagna detta gynnsamma tillfälle till välgörande rekreation och att vederbörande principaler behärta sina biträdens behof därutinnan samt bereda dem tid och tillfälle därtill.

*

En utställning af kvinnoarbetet i Finland till våren 1894 har finska kvinnoföreningen i dagarna utfärdat ett upprop om.

Enligt det uppgjorda förslaget vore utställningens ändamål att dels genom utställda arbeten, dels genom tabellarisk framställning gifva en så vidt möjligt exakt bild af kvinnoarbetets ståndpunkt i Finland och att därigenom icke blott hos allmänheten i vidare kretsar sprida insikt om det arbete, som af kvinnor kan utföras, utan äfven gifva impulsen åt de arbetande till utvecklad och ökad verksamhet.

*

Fru Elna Tenow höll i tisdags föredrag härst. om »Vetenskapsens offer». En talrik åhörarskara hade infunnit sig till Vetenskapsakademiens hörsal, men den, hvilken väntat sig att få höra något nytt, blef skäligen besviken. Med »vetenskapsens offer» afsåg föreläsarinnan nämligen de djur, hvilka användas vid de vetenskapliga experiment af olika slag, som bära namn af vivisektioner, och hela föredraget var ett mera välmädat än sakrikt angrepp på vivisektionen i allmänhet.

*

Skaldens syster. Änkefru *Charlotta Ekman*, född *Böttiger*, änka sedan 1856 efter lektorn i matematik vid Vexjö gymnasium Per Niklas Ekman samt äldre syster till skalden prof. Böttiger, fyllde i måndags 90 år. Den vördade gamla är bosatt i Upsala.

Juvelerare
K. ANDERSON
Jakobstorg 1

Juvel-, guld- och silfverarbeten, passande till lysnings- och hederspresenter. **Bordsilfver**, eleganta mönster till lägsta pris efter dagens kurs å silfver. **Kontrollerade guldbroscher** från 15 kr. **Guldarmband** från 30 kr. **Guldurkedjor** från 28 kr. **Guldringar** från 5 kr. **Diamantringar** med 1, 3 och 5 diamanter från 20, 60 och 125 kr. **Reela varor. Billiga priser.** — Bref besvaras omgående.

Från Iduns läsekrets.

Att byta döttrar.

Fru Cecilia Bååth-Holmbergs varmhjärtade och utmärkta uppsats: »Också en kvinnofråga» — för hvilken jag här vill hembära ett innerligt tack — har i mitt minne återfört en idé, som häromdagen rann upp i min hjärna. Jag hade redan då tanke på att delgifva den åt Iduns läsekrets, men det hade så mycket både talats och skrivits om denna fråga, att jag drog mig för att åter upptaga den. Också syntes sådana där oförsynta annonser mera sällan, så jag hoppades, att en återgång till det bättre inträdde. Men så måtte icke förhållandet vara, och därför vågar jag nu framlägga min lilla idé för Iduns läsarinna. Vål kan jag icke hoppas att härmed råda bot för detta missförhållande, men min hjärtliga välmening må vara min ursäkt, att jag tagit eder tid och tankar i anspråk.

Att det är skamligt och omänskligt att begagna sig af en fattig medmänniskas nödställda belägenhet att icke hafva någonstades att göra af sig i världen för att tillbjuda henne villkor, under hvilka den enklaste eftertanke säger, att hon icke kan existera, för så vidt icke orden »godt hem» tagas i den utsträckning, att de liksom barn i huset skulle få både kläder och föda — därom äro väl alla ense. Men å andra sidan kan icke förnekas, att mången ung flicka kan finna stor fördel af att för en tid få komma i ett godt hem och få deltaga i alla göromål och såsom ersättning för sitt arbete få grundligt lära sig dem. Och i alla händelser är det förståndigt och bra, att de unga flickorna vilja ut och se sig litet om i världen; ty liksom det för vår kroppsliga hälsa är gagneligt med ombyte af luft, så är det för vår andliga varelses utveckling både nyttigt och behöfligt att se andra människor, andra förhållanden, för att icke fastna i ensidighet. Men felet är detta, att de taga *platser*, d. v. s. komma i hus, där det i alla fall behöfdes och funnes en »tjänande syster», och att de verkligen utan lön fylla en sådan plats samt såmedels taga bort densamma för någon fattig flicka, som eljes skulle kunnat erhålla den.

Men i stället för att låta sina döttrar trängas med de behöfvande och försvåra, för att icke säga omöjliga, deras kamp för tillvaron, så skulle ett par familjer helt enkelt för en tid byta döttrar. Då vore det ju blott en *dotters* plats, som upptoges, och de fattiga flickornas berättigade klagan skulle icke mer samla ansvar på deras hufvuden, som tankelöst tagit brodet ifrån dem. Skulle någon mera moder vilja i Idun yttra sig öfver mitt förslag, vore nog gagneligt.

Tant Lina.

Teater och musik.

Kungl. operan har fortfarande framgång med sitt nya program. — Nästkommande onsdag begynna abonnementsföreställningarna, till hvilka anteckning kan ske hvarje dag kl. 2—4 i k. operans kansli. Därsammastädes kan anteckning också ske till de stundande Melbaföreställningarna.

Operasångaren Henrik Westbergs konsert å Vetenskapsakademiens hörsal torsdagen den 5 dennes hade ej lockat så stor publik, som den helt visst förtjänat. Hr W. visade sig förfoga öfver en praktig tenorstämman med vacker och fyllig klang. Skolan och föredraget vore ock de allra bästa. Särskildt visade hr W. sig vara en förträfflig romanssångare. Efter hvarje nummer hälsades den värderade gästen af det lifligaste bifall; och från alla håll hörde man den önskan uttalas, att tillfälle måtte beredas publiken att få höra hr W. å operascenen. — Fröken *Gerda Pettersson* biträdde med några sångnummer.

Första kammarmusiksoarén gifves af den välkända *Aulinska kvartetten* nästkommande tisdag i Vetenskapsakademiens hörsal. Biträde lämnas af fröken *Sigrid Pettersson* och kammarmusikus *C. Sandqvist*.

Fru Marcella Sembrich gifver lördagen den 21 d:s sin första konsert härstädes i Musikaliska akademiens stora sal. Biljetter erhållas i Abr. Lundquists hofmusikhandel.

C. E. Lagerström

Sybehörs- och Modeaffär

»Hvem är det?» frågade hon sakt. »Det är jag! Det är onkel Jonas! Nu kommer jag!»

Nyckeln vreds försiktigt omkring i nyckelhålet, och strax efter kom onkel Jonas in.

»Mitt stackars lilla barn! — Herre Gud, mitt stackars barn! Hvad ha de gjort med dig?»

Han lyfte henne upp ur sängen, lade hennes hufvud mot sitt bröst och grät öfver henne en hel ström af de varmaste och mest uppriktiga tårar.

Han hade dessa dagar icke varit på Arvidsnäs. Då han nu hade kommit till middagen, hade han frågat efter Tony, och fru Elisabeth hade svarat, att hon var sjuk, men efter middagen hade Anne-Sophie kommit till honom och bedt och besvurit honom att försöka komma in till Tony. Hon hade blifvit inspärrad af modern, och ingen visste, om hon var levande eller död.

Onkel Jonas var icke så enfaldig, som han i mångas ögon såg ut att vara. Han visste nog, att han icke skulle kunna uträtta något hos fru Elisabeth.

Hon skulle icke för några böner vika från den plan, hon en gång hade lagt — hvilken denna än månade vara.

Onkel Jonas gick till hushållerskan. Det var hon, som hade om hand att skaffa in mat åt Tony på hennes arrest, och med böner och löften om en fullkomlig tystnad förmådde han henne äntligen att lämna ifrån sig nyckeln.

»Och hvad har du gjort, du lilla stackare, som de kunna misshandla så här?» frågade han, medan han oupphörligt klappade Tonys utslagna hår.

»Åh, ingenting!» svarade hon snyftande. »Det vill säga, det är bara det, att jag inte vill gifva mig med dig, söta onkel Jonas!»

Det blef en paus, och hans hand strök icke mer öfver hennes hår; — men så började den klappa henne igen, och hon hörde hans stämman darra i mörkret, då han sade:

»Jaså, du vill inte det. — Är det greve Magnus du vill ha?»

Det kom först intet svar, men så hviskade hon sakt: »Ja!»

»Jag kunde nästan tro det,» sade onkel Jonas. »Han är en sådan vacker ung man, fin i skick och seder och van att bedåra kvinnorna.»

»Säg ingenting ondt om honom,» sade Tony hastigt.

»Har han skrivit till dig?» frågade onkel Jonas.

Tony upplyste honom om, att greve Magnus först väntade på brev från henne, men att hon icke hade haft mod att bekänna allt förr än för några dagar sedan.

»Och hvad ämnar du nu göra?» frågade onkel Jonas mildt.

»Jag ville skriva till honom, huru det står till här. Att det ännu är omöjligt, att vi kunna tänka på att få hvarandra — ännu! Men han skall inte uppgge hoppet! Det skulle han inte kunna bära.»

»Och huru skall du få det där brevet till honom?» frågade onkel Jonas, som alltjämt klappade hennes hår.

»Ja, det är just det jag inte vet, — om inte du?» — tillade hon efter ett uppehåll och klappade honom på kinden.

»Jag skall göra allt hvad du vill! Bara du blir lycklig, min dufva! — Skrif du brevet — jag skall nog skaffa det i väg!»

Men det var nu närmare och viktigare saker de hade att tala om, och de måste i hast komma öfverens om, huru Tony skulle kunna befrias ur sin arrest.

Det enda medlet var att ge efter, att lofva bot och bättring och en fullkomlig underkastelse under moderns vilja. Huru Tony sedan skulle kunna handla tvärt emot denna vilja, blef då en framtidsfråga, som onkel Jonas måste hjälpa henne att lösa.

Nu måste han gå, men det var blott för att komma tillbaka med fru Elisabeth, som med en armstake i handen trädde in i rummet.

Med gråtande tårar måste Tony bedja modern om förlåtelse och lofva henne att för framtiden aldrig sätta sig emot föräldrarnes önskan.

Samma afton skref hon en liten biljett till greve Magnus, däri hon besvor honom att icke uppgge hoppet, icke glömma henne.

De hade visserligen ännu intet hopp att någon sin få föräldrarnes samtycke, men så säkert som hennes kärlek var evig, så säkert skulle hon vänta och tro på honom, och lika säkert skulle de en gång mötas i lycksalighet.

Hon öfversällade det lilla brevet med kyssar och vätte det med sina tårar, och då onkel Jonas åkte hem om aftonen och hon omfamnade honom

En gammal historia.

Af Helena Nyblom.

(Forts.)

Tony kände, att hon blef vit i ansiktet. Hennes hjärta slog som om hon skulle kvävas, och med en dämpad, tjock röst, som hon icke själf kände igen, hörde hon sig säga:

»Jag vill... jag vill aldrig gifva mig med honom.»

Den blick, hvarmed hennes mor såg på henne, var sådan, att hon föll på båda sina knän och blef liggande med händerna för ansiktet.

Hon visste icke, hvad de frågade henne om, icke hvad hon själf svarade. Hon visste blott, att hon på ett oförklarligt sätt fick allt berättadt, och att hon hörde sin mors hårda stämman säga:

»Du är inte värd att vara vårt barn, du, som kan vilja bringa en så förfärlig skam öfver oss! Bryta ditt ord! Tvinga oss att bryta vårt ord till en hedersman, hvars tjänstflicka du efter detta icke är värd att bli.»

Hon försökte att tala. Hon försökte, att låta sin kärlek tala, att få något af all den värme, hvarmed hennes hjärta var fullt, att värma de andra.

Men hon kunde icke. Hon kände sitt bröst sammansnöras, hon kände sig krossad och tillintetgjord under all denna hårdhet.

Hon kröp sakt bort för att omfamna sin mors knän, och hon såg, huru fadern sträckte ut sina händer för att röra henne, men modern stötte henne bort med dessa ord:

»Tar du inte den man, som du har gifvit ditt ord, så är du inte längre mitt barn! Jag förkastar och förbannar dig!»

Det föreföll henne, som om det blixtrade öfver hennes hufvud, och som om blixten slog ned i henne själf — hon föll medvetslös omkull på golvet, och då hon vaknade, befann hon sig liggande på sängen i ett rum, som icke var hennes.

Hon såg sig omkring och igenkände ett af de gästrum, som sällan användes, ett stort lågt rum två trappor upp, där gardinerna vore nedrullade för fönsterna. Hon reste sig för att rulla upp dem. Det var redan natt, och stjärnorna gnistrade högt öfver parkens trädgrupper. Hon gick till dörren för att öppna den. Den var läst.

Hon lyssnade, om icke någon skulle komma, men allt var som utdött i det stora huset. Onkel Jonas hade gifvit henne en liten klocka, på hvars baksida vore anbragta två hjärtan, genomstungna af samma pil: den satt i hennes skärp, men den hade stannat.

Natten blef mörkare och mörkare, men icke den minsta rörelse i korridoren tydde på, att någon hade för afsikt att besöka henne. Nu förstod hon det! Man ville tvinga henne.

Och det förhöll sig verkligen så.

I tre dagar och nätter lät man henne vara fullkomligt ensam. En gång om dagen öppnades dörren på glänt, och man sköt in en skål mjölk och ett bröd till henne; därefter hörde hon, huru dörren åter lüstes hårdt igen.

Sängkläderna hade icke på lång tid varit använda. De hade en instängd, unken lukt. Det fanns inga lakan på sängen, intet vatten i vattenkannorna. Man öfverlämnade henne till en fullkomligt hjälplös, förtviflad ensamhet.

Först greps hon af en vrede, som gränsade till raseri. Hon hade aldrig känt något sådant förr! Detta, att stå framför en läst dörr, som hon icke kunde öppna, och som hon icke visste, när man ville öppna, gjorde henne utom sig. Hon trodde, att hon säkert skulle bli galen.

Nästa dag började hon gråta. Hon greps af ett så innerligt medlidande med sig själf — en sådan stackars liten flicka, som man kunde vilja göra så ondt!

Tredje dagen var hon så trött af att gråta och sörja, att hon hela dagen låg utmattad och halfsofvande på sin säng. Men då fjärde dagen kom, sade hon till sig själf, att om nu icke någon kom till hennes hjälp, måste hon dö! Men dagen gick, och det kom ingen. Hon rödde icke vid mjölken och brödet, som man sköt in till henne.

Hon märkte, att den, som bar in det, stannade vid dörren och lyssnade. De trodde kanske, att hon redan var död — och hvad skulle det göra dem?

Det började redan bli mörkt, då hon åter hörde steg utanför.

»Tony, min lilla dufva!» hviskade någon i nyckelhålet.

18 Humlegårdsgatan 18

18 Götaatan 18

till god natt, stack hon det hastigt in under hans väst.

Onkel Jonas svek icke hennes förtroende. Han gjorde hvad han kunde, för att brevet skulle komma till den, det var skrivet till, och det var icke hans skuld, att det kom bort och försvann.

Grefven väntade den ena veckan och månaden efter den andra, och det var först framåt sommaren, då han åter måste lämna Sverige, som han gjorde ett sista försök att träffa Tony.

Tony å sin sida väntade hvad dag något bud från honom. Hon förstod nog, huru svårt det skulle vara för honom att få ett bref till henne, men hon hade dock den säkra öfvertygelsen, att, där det gäller det käraste man har, där skall man alltid finna utvägar, och hon visste ju, hvilken trofast och fiffig betjänt grefven hade i sin franske Gaston.

Han skulle väl ändå kunna hjälpa honom att få ett bud till henne.

Under tiden behandlades Tony af sina föräldrar med en reservation, för att icke säga kyla, som var henne förfärlig att bära. Den förlorade sonen, som kom tillbaka till sin fader, blef mottagen med kärlek och med öppna armar, men Tonys föräldrar visade henne ingen kärlek. De hade kanske en hemlig misstanke, att hon icke kommit tillbaka så säkert som det såg ut.

Det kunde icke heller undgå Tonys goda hjärta att se, hur onkel Jonas led. Han älskade henne så uppriktigt, och hennes lycka var honom utan jämförelse det viktigaste af allt på jorden.

Men att förbereda allt till sitt giftermål med en ung dam, om hvilken man vet, att hon i hemlighet endast går och längtar efter, att en annan skall komma och taga henne, det öfvergår dock större krafter än dem, som själfve onkel Jonas hade att råda öfver.

Han förlorade sitt glada och blomstrande utseende. Han, som annars gick så säkert och ordentligt tillväga med allt hvad han hade att bestyra, tycktes nu hvarken veta ut eller in, gaf otydliga och osammanhängande befallningar, hvilka utförande han därpå hastigt förändrade.

Han var alltid orolig och tycktes bestämdigt vänta på, att den hotande, främmande makten, som kunde tillintetgöra hans lycka, skulle bryta lös

öfver honom, och han fann ingen glädje vid lifvet mera.

I dessa förhållanden trufdes icke Tony. Hon var van att lefva ett stilla lif, omgifven af ömhet och tillgifvenhet, hvarur hennes kärleks korta, flammande period hade lyft henne upp i en annan, högre värld.

Nu hade hon hvarken det ena eller det andra. Hemmets frid och glädje voro borta. Onkel Jonas kunde icke uppmuntra henne längre. Han var så olycklig; — och från den andre hörde hon ingenting.

En kall, ängslande tystnad var allt hvad som följt på de glödande löften och försäkningar om sin kärlek, som han hade gifvit henne.

Hon började känna en isande förtviflan bemärkta sig hennes hjärta, och en afton, då hon icke längre kunde hårdha ut därmed, hviskade hon till onkel Jonas:

»Säg mig — o, säg mig; — tror du, att han har glömt mig?»

Onkel Jonas svarade intet, och Tony förstod, att han menade: »Ja!»

III.

Snön hade för länge sedan smält. Trädgården stod full af röda tulpaner och gula påskliljor, och strax efter dem störtade syrenerna fram och fyllde alla gångar och alléer på Arvidsnäs med sin välukt.

När sommaren en gång börjar, är det otroligt, hur fort det går och med hvilken hast den ena härligheten aflöser den andra.

Likaså omärkligt skedde det, att Tony så småningom uppgaf allt hopp om att någonsin mera höra från greve Magnus. Han hade nog glömt henne för andra sköna damer i hufvudstaden, eller kanske var han icke alls i landet mera?

Man väfde och sydde med allt större ifver på hennes utstyrelse, och i denna halfhet kunde hon icke lefva. Det var bättre att med ens afgöra sitt öde, och hon hade lofvat onkel Jonas att gifta sig med honom efter midsommar.

Sedan hon afgifvit detta löfte, blefvo föräldrarna mera nöjda med henne, och modern be-

handlade henne med något af den respekt, som man visar en ung fru.

Hon själf sörjde icke längre.

Hon hade sörjt så mycket, att hon var aldeles förvirrad och trött, och när hon vandrade ensam omkring i parken, var det med en känsla som hos en konvalescent, hvilken ännu icke kan förmå sig till något slags arbete eller till några tydliga tankar, men som blott går sakta omkring och låter solen skina på sig.

Det var en halft beslöjad sommardag, som Tony gick upp och ned i den långa lindallén, som begränsade ena sidan af parken, och som låg innanför en lång mur, hvarpå en enda dörr förde ut till fältet.

(Forts.)

På förekommen anledning tillkännagives härmed, att den prisnedsättning å sista kvartalet af »Kamraten, illustrerad tidning för Sveriges ungdom», hvilken i förra numret af Idun annonserades, af postverket tillämpas först efter den 15 okt. De som således redan gjort försök att verkställa prenumeration enligt det lägre priset, men afvisats, torde efter den 15 dennes förnya detsamma och därvid åberopa Generalpoststyrelsens cirkulär nr: 55.

Innehållsförteckning.

Elsa Borg; af L. S. (Med porträtt.) — Konvalescent; poem af Ernst Högman. — Ur George Eliots dagbok. — Små följpar och »enfans terribles»; af Erny. — Iduns julkallassbasar. — Nisse; en bild ur »konstnärslifvet» af Ernst Lundquist. (Slut fr. föreg nr.) — För äktenskapskandidater; fem sentenser af Albert Roderich. — En svensk osed; några ekonomiska funderingar af Ellen Bergström. (Forts.) — Ur notisboken. — Från Iduns läsekrets: Att byta döttrar; af Tanti Lina. — Teater och musik. — En gammal historia; af Helena Nyblom. (Forts.) — Tidsfördrif.

Sidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Lösnings-logogryf.

(Såsom våra läsarinnor finna, innehåller denna logogryf, på samma gång den är en själfständig sådan, lösningen till logogryfen i nr 39, hvars ord utmärkas genom kursiv stil. Det förtjänar anmärkas, att »lösnings-logogryfen» insändes, innan lösningen i nr 40 var publicerad.)

På »fjadernskrudan» och »inre oro» och »dragningskraften» och »cirkelgång» och »knagglig visdom» i »själfva verket» samt »vandring» natten och dagen lång jag igenkände strax L—a:s klocka och är nu redo den sönderplocka. Dess delar sätter jag här och där uti mitt verk: logogryfen här.

För egen del tycks en hvar mig hylla, fast hos sin granne man mig ej tål. För hänsynslöshet man plär mig skylla, fast man mig brukar för samma mål. I alla grenar af samfundslifvet jag finns och medger, att öfverdrifvet jag går till väga i denna tid. Men se! — tillvaron är endast strid. Min rustning lika ej är i striden. Och öppen hjälm jag ej alltid bär. Om klädd i vadmal, i frack, i siden, »framåt!» mitt valspråk dock ständigt är.

Mitt slagfält ser du än inom rampen, än uppå börsen, än uppå stampen, på torg och gator och sjö och kust. Så vägen med mig I ock en dust.

Med tio man vill jag eder möta, och dessa äro just hela armén:

Hvad trädgårdsmästarn och kocken sköta

— de gå ock stundom på tvenne ben. Hvad ofta blott en reflex kan vara. Ett djur till människans nytta bara, man det kan koka och steka med, än uppå kol och än uppå ved.

Då »lock» hörs ljuda i kvällen stilla, hvem svarar då med melodisk röst? Hvad högljudt gjorde den späda, lilla, då det klack till uti mammas bröst. Hvad genomgår man väl uti Loka? Med hvad en lo synes gå och snoka. Ett häftigt fall ifrån skyhöj höjd. Ett tecken till att man ej är nöjd. En bakvänd julkapp af bagarns händer.

Uppå en uppgifven stat ett namn. Hvad aldrig nånsin mot norr sig vänder

i templets dunkla, men helga famn. Hvad man som märken vid vägar sätter på öfveryrda och öde slätter. En man så farlig, ja ömkan stor med den man har, som är i hans klor. En moder långt upp i höga norden, på långt håll räknar hon släkt med ko. Tyngdhållningssak, hvilken känd är vorden.

Hur luften känne, där många bo. Hvad utan lägges på dragarn ok. Hur nämnes stundom en rolig tok. Hvad än kan stiga och än kan falla, och styras, ändras än hit, än dit. Urgammal skrift- och hvad vi den kalla.

Hvem lyser mot oss än röd, än hvit, samt kallar fram både o och ack och lockat fram månet vänligt tack. Hvad säkert alltid en klok man talar. Hvad så till nöje som nytta är. En speleman uti skogens salar. Hvem kolar af i din eldstad där? Hvad riddarn hette och Ola ock. Ett träd hvars stam ju är väldigt tjock. Hvem följt dig framåt — samt ock tillbaka.

Hur ljöd den rösten som sjöng: »La la.»

Säg hvilka sorgkalken nog fått smaka. En som »belackar» ock kan ha.

Hvad bjuder hösten uppå bland annat. Hvad till din ledsnad ibland har stannat.

Ett djur, som trifs i kloakens famn. På gamla Sverige till sist ett namn.

F. M. C.

Charad.

Mitt första — en prydnad, som börden blott äger, som glans och som rang åt sin bärare ger; och mycket — fast liten — för mången den väger, som dömer blott ytan, till namnet blott ser.

Mitt andra sig ringlar i vaggande vågor; än brusar dess bölja, än stilla den går; än smeker den sakta, än kraftigt den slår och sätter oss stundom i eld och i lågor.

Mitt tredje förglöm ej! Ack haf det i minne, där tungt du nu trälar i stoft och i grus! Det lättar din börd, det lugnar ditt sinne, som bäfvar af oro i stormarnas brus.

Mitt hela så gärna mot rymderna ilar, när aftonen svalkats och dagen har flytt. Du somnar med lugn och i trygghet du hvilat och möter med glädje din morgon på nytt.

P. L.

Ifyllningsgåta.

Ifyll de tomma rutorna i denna figur med en bokstaf i hvarje, så att orden, om de läsas från vänster till höger, gifva: 1) en dansk ö, 2) en

tysk, dramatisk skald, 3) en stad i Ryssland, 4) en tysk skald, 5) en stad, 6) kapplöpningsplats, 7) en del af Caesars provins, 8) ett land i Europa, 9) en insekt.

Begynnelsebokstafverna bilda namnet på en svensk stad.

		e			
		e	m		
	k		j		
	e			c	
ö					d
	a				e
	l		c		
		e	l		
			h		

... L. . .

Lösningar.

Logogryfen: Kakelugn; klunka, kung, ek, lunk, lag, elg, lugn, aln, kel, nagel, klang, kal, lek, al, kanel, elak, lunga, kulen, gulna, Luna, klen, kalk, ugn, galen, ugn, neka, nu, neg, le, enka, gen.

Fyrkantgåtan:

P O L E N
O N E G A
L E V I T
E G I N A
N A T A L

Geografiska stafvelsegåtan: 1) Bolmen, 2) Näs-jö, 3) Litany, 4) Koster, 5) Örebro, 6) Dieppe, 7) Ofanto, 8) Arvika, 9) Reggio, 10) Havana, 11) Väneren, 12) Windau, 13) Lovisa, 14) Laholm, 15) Pregel, 16) Kassa, 17) Horten, 18) Sparta, 19) Ålborg, 20) Andros — »Bättre tiga än illa tala».

»Lamarque» ett rött Bordeaux-vin af 1884 års skörd, i saknad af tillbörlig sylrlighet i smaken och garanteradt fritt från främmande tillsatser, rekommenderas såsom ett synnerligen godt och hälsosamt s. k. bordsvin. Vinets pris är kr. 1,20 pr butelj, och dess försäljning sker endast hos

K. A. Nydahl & Co
Stockholm, Stureplan nr 2.
Rikstelefon. Allm. telef.

CAKES fullt jämförliga med de engelska, hos de flesta specialhandlare i hufvudstaden. FÖRSÖK! C. W. SCHEUMACHER Kgl. Hofleverantör — 17 Norrlandsgatan 17, Stockholm. SPISBRÖD, många sorter. Försändes öfver hela riket. Begär priskurant!